

Крілишин Я.І.
студ. гр. ОПМ-21,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Скаско О.І.,
д.е.н., професор кафедри обліку та аналізу

УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ РОЗВИТКУ КОМПАНІЇ

Запаси – це джерело грошей, активи, які утримуються для продажу, перебувають у процесі виробництва, існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг [1]. Рух товарно-матеріальних цінностей пов'язане із рухом грошових коштів, адже вони безпосередньо впливають на продажі (диктуючи, кількість запасів необхідну для продажу) та витрати (диктуючи кількість необхідних закупівель). Отже, краще управління запасами призводить до кращого управління грошовими потоками, що може покращити або порушити бізнес.

Управління запасами – це облік та моніторинг їх ваги, габаритів, кількості та місця розташування. Мета управління запасами – мінімізувати витрати на утримання запасів, а також правильно визначати час поповнення продукції чи закупівлі матеріалів для її виготовлення. При цьому слід дотримуватись таких основних принципів як:

- уникнення псування запасів, особливо тих що мають короткий термін придатності;
- уникнення неліквідних запасів, яких більше не можна продати, що вийшли з сезону, стали неактуальними;
- економія витрат на зберігання;
- удосконалення системи інвентаризації, для визначення точної кількості запасів з метою проектування періоду корисного використання та часу нових закупівель, що допомагає гарантувати безперервне перебування на ринку [2].

Управління запасами – вагома частина ведення бізнесу. Першочергово доцільно встановити рівень мінімальної кількості запасів на складі, що забезпечити контроль над закупівлями та систематизацію процесів замовлення, коли кількість запасів стане нижче номіналу. Рівень номіналу залежить від продукту і ґрунтується на тому, як швидко продається товар і скільки часу необхідно на його поновлення. Списання запасів – також важливий принцип управління. Один із найкращих методів це "метод FIFO", який найкраще застосовувати для запасів, які швидко псуються або втрачають свої власти-

вості. Також це стосується і запасів із довгим терміном придатності. Адже тут впливають попит та актуальність на ринку. Слід враховувати ліквідність запасів, вплив часу, дизайн, функції тощо.

По причинах повернення запасів через брак/прострочку, неліквідність, або ж щоб звільнити місце для нового продукту, швидко поповнити брак кількості, вирішити проблеми з виробництвом або тимчасово розширити місце для зберігання необхідно також правильно вести розрахунки з постачальниками та вдосконалювати відносини між ними. Важливим аспектом є спланований перелік дій у надзвичайних ситуаціях. Слід з'ясувати можливе місце виникнення ризиків та шляхи їх подолання аби забезпечити безперебійне функціонування підприємства.

Також не слід нехтувати обов'язковими контрольними перевірками. Регулярний аудит є одним із ключових елементів управління. У більшості випадків компанії покладаються на програмне забезпечення та звіти зі складу, однак важливо переконатися, що факти збігаються. Існує кілька методів для цього. Фізична інвентаризація – це практика підрахунку всіх запасів відразу. Багато компаній роблять це наприкінці року, оскільки це пов'язано з бухгалтерським обліком та обрахунком податку на прибуток. Це швидко і менш затратно аніж перевірки впродовж року, проте якщо виявлено невідповідність, визначити відхилення досить складно, адже необхідно зробити суцільну перевірку за цілий рік відразу. "Точкова" перевірка – випадковий вибір товару, його підрахунок та порівняння фактичного залишку із бухгалтерським. Цей метод ефективний коли слід здійснити перевірку проблемних або швидкозмінних продуктів. "Циклічна" перевірка – кожного дня, тижня чи місяця різні запаси перевіряються за обертовим графіком (від моменту придбання до моменту реалізації/списання). Загалом це підрахунок запасів з найбільшою (суттєвою) вартістю.

Певні запаси потребують більшої уваги, ніж інші. Використання аналізу дає змогу визначити пріоритет управління запасами. Загалом виділяється такі категорії продуктів:

- Запаси із значною вартістю та низькою частотою продажів (категорія А).
- Запаси середньої вартості з помірною частотою продажів (категорія В).
- Запаси низької вартості з високою частотою продажів (категорія С).

Предмети категорії А потребують регулярного контролю, оскільки їх фінансовий вплив є значним, але продажі непередбачувані. Елементи категорії С потребують меншого контролю, оскільки вони мають менший фінансовий вплив.

Успішне управління запасами зводиться до точного прогнозування попиту. При плануванні своїх майбутніх продажів слід звернути увагу на:

тенденції ринку; аналіз минолорічних продаж; цьогорічні темпи зростання; гарантований продаж (контракти, підписки, угоди тощо); сезонність і загальна економіка; майбутні акції; планові витрати на рекламу тощо [3].

За допомогою ефективної системи управління зменшуються витрати, зберегіється/збільшується прибуток, здійснюється аналіз схем продажів і прогнозу майбутніх запасів, що допомагає підприємству запобігти непердбачуваним ситуаціям. При створенні належної системи управління запасами бізнес має більше шансів на прибутковість та виживання.

Література

1. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2) Запаси [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021.* 2. *Inventory control (stock control): Definition, systems, and management [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.tradegecko.com/inventory-management/inventory-control>.* 3. *Warning: You're Losing Money By Not Using These 8 Inventory Management Techniques [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.shopify.com/blog/inventory-management>.* 4. *Облік і аудит: навч. посібник / Н.П. Банера, Л.О.Гелей, С.М.Пилипенко, В.П.Мороз; за аг. ред. д-ра екон. наук, проф.. О.І.Скаска. – Львів: Растр-7, 2017. – 504 с.*

Кузів Т.В.,
студ. гр. ОПм-21,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Яремко І. Й.,
д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку та аналізу

ВПЛИВ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Світова практика свідчить, що капітальні інвестиції є важливою рушійною силою виробництва, ефективним елементом стабільного економічного піднесення як окремих суб'єктів господарювання, так і держави у цілому. У багатьох теоретичних викладах вітчизняні і зарубіжні науковці вказують на тісний взаємозв'язок між макроекономічними показниками та інвестиціями [4, с. 43]. Виходячи із важливості ефективного використання інвестиційних джерел, теоретики і практики пропонують сформовані ними заходи, інст-